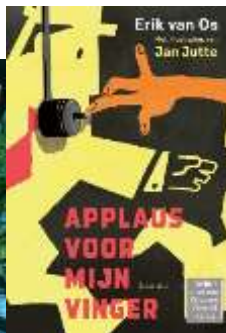

Juryrapport

Kinderboekenonderzoek 2023

Inhoudsopgave:

Inleiding	blz. 3
Waar let het lezersteam op?	blz. 4
Beoordeelde boeken 2023	blz. 5
Diagrammen	blz. 6-7
Conclusies van het onderzoek	blz. 8
Winnaar gouden griffel: Misjka	blz. 9
Bijlage 1: boeken zonder grove taal	blz. 10
Bijlage 2: boeken met weinig grove taal	blz. 11-14
Bijlage 3: 1 boek met veel grove taal	blz. 15-17
Bijlage 4: boeken met 1 of meer (bastaard)vloeken	blz. 18-19
Enkele gegevens	blz. 20

Inleiding

De Bond tegen vloeken voert jaarlijks het kinderboekenonderzoek uit. Bij dit onderzoek wordt gekeken naar de hoeveelheid grove taal/woorden in kinderboeken. Een lezersteam noteert alle woorden die als grof of onbeschaafd bestempeld kunnen worden. Het lezersteam kijkt alleen naar de hoeveelheid/kwantiteit van de woorden. Er wordt niet gekeken naar de inhoud/kwaliteit van de boeken.

De Bond tegen vloeken wil met dit onderzoek aandacht vragen voor goed en respectvol taalgebruik in kinderboeken. Vloeken, schelden en andere grove taal passen volgens de Bond niet in een kinderboek. Lezen is voor de ontwikkeling van een kind belangrijk. Het geeft ontspanning en plezier. Maar boeken zijn ook leerzaam en hebben een opvoedkundige waarde. Kinderen volgen voorbeelden makkelijk na. Het is belangrijk dat zij in aanraking komen met goed en respectvol taalgebruik. De Bond tegen vloeken wil geen literair oordeel geven over de kwaliteit en inhoud van de kinderboeken. Dat is niet aan ons. De deskundigheid van de Griffeljury en van de Kinderjury willen we dan ook niet in twijfel trekken. Wel kan het onderzoek wellicht functioneren als een eye-opener. We zouden graag zien dat de genoemde jury's bij hun oordeel ook rekening houden met de mate waarin grof taalgebruik voorkomt in het kinderboek. Veel grove taal zou dan niet in het voordeel van het boek moeten pleiten.

Het is onmogelijk om alle boeken die verschijnen te onderzoeken. Daarom richt het onderzoek zich op een aantal bekroonde boeken. Dit jaar worden er geen bronzen griffels uitgereikt. Alleen nog maar zilveren griffels. 10 boeken die bekroond zijn met een zilveren griffel zijn onderzocht. Daarnaast ook nog 2 boeken die genomineerd zijn door de Kinderjury. Een totaal van 12 boeken dus dit jaar.

Waar let het lezersteam op?

Vloeken/blasfemische taal:

Onder vloeken verstaan we woorden waarin de naam van God of Jezus op een oneigenlijke manier wordt gebruikt. Ook *verdomd* en *verdomme* rekenen we tot vloeken.

Voorbeelden: God, Jezus, godver, godverdomme, verdomme enz.

Bastaardvloeken (vervormingen):

Voorbeelden: gadverdamme, potverdorie, getver, jemig, goh enz.

Algemene scheldwoorden:

Voorbeelden: rotzak, klootzak, sukkel enz.

Verwensingen en verwijzingen naar ziektes of handicaps:

Voorbeelden: kanker, kankerlijer, tering, tyfus, mongool, debiel enz.

Verwijzingen naar geaardheid:

Voorbeelden: homo, lesbo, gay enz.

Discriminerend of racistisch taalgebruik:

Voorbeelden: zwarte, Jood, kutmarokkaan, vuile Turk enz.

Beledigende woorden over iemands uiterlijk:

Voorbeelden: schele, kale, vetzak enz.

Schuttingtaal/seksueel getint taalgebruik:

Voorbeelden: lul, kut, fuck, fucking, shit, hoer enz.

Spottend taalgebruik over bv de hemel of God en geloof.

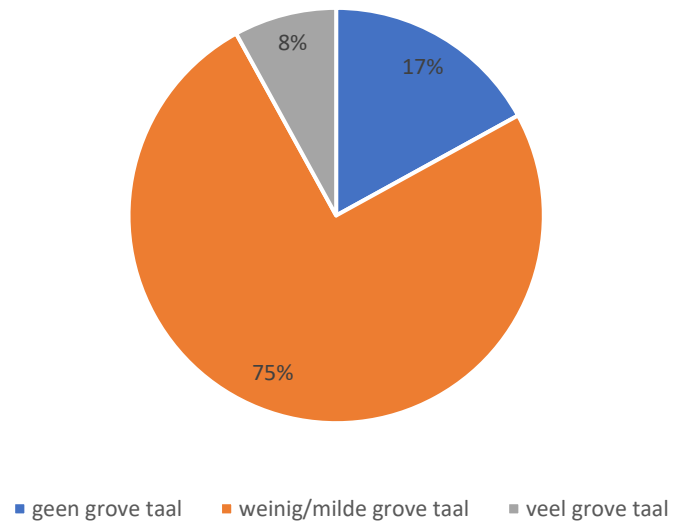
Voorbeelden: het was hemels, hemeltje lief, Godallemachtig enz.

Beoordeelde boeken 2023

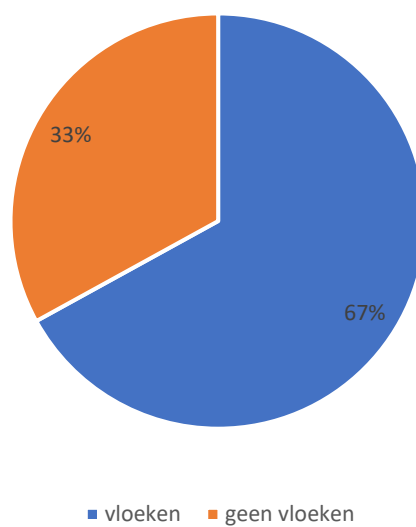
	Titel van het boek	Schrijver	Uitgever	Categorie	Waardering
1.	Heksje Hazel	Phoebe Wahl Vertaald door Nicolette Hoekmeijer	Boycott	Tot 6 jaar	Zilveren griffel
2.	Schildpad en ik	Marit Törnqvist	Querido	Tot 6 jaar	Zilveren griffel
3.	Misjka	Edward van den Vendel & Anoush Elman	Querido	6-9 jaar	GOUDEN GRIFFEL
4.	Pluk en Pluis, de Weg naar terug.	Mathilde Stein	Lemniscaat	6-9 jaar	Zilveren griffel
5.	De kaarten van madame Petrova	Marjolijn Hof	Querido	9-12 jaar	Zilveren griffel
6.	Kinderen van het drijfzand.	Efua Traoré Vertaald door Tjalling Bos	Leopold	9-12 jaar	Zilveren griffel
7.	De zoon van de berentemmer	Xavier Laurent Petit Vertaald door: Leny van Grootel	Ploegsma	12-15 jaar	Zilveren griffel
8.	Patroon	Marco Kunst	Gottmer	12-15 jaar	Zilveren griffel
9.	Applaus voor mijn vinger	Erik van Os	Querido	Poëzie	Zilveren griffel
10.	Heel de wereld wordt wakker.	Jaap Robben	Gottmer	Poëzie	Zilveren griffel
11.	De avonturen van Thomas, Rutger en Paco, de tijdmachine	Rutger Vink & Thomas van Grinsven	Kosmos	6-9 jaar	Prijs kinderjury
12.	Mus en kapitein Kwaadbaard en de amorfe.	Kevin Hassing	Luitingh- Sijthoff	10-12 jaar	Prijs kinderjury

Diagrammen

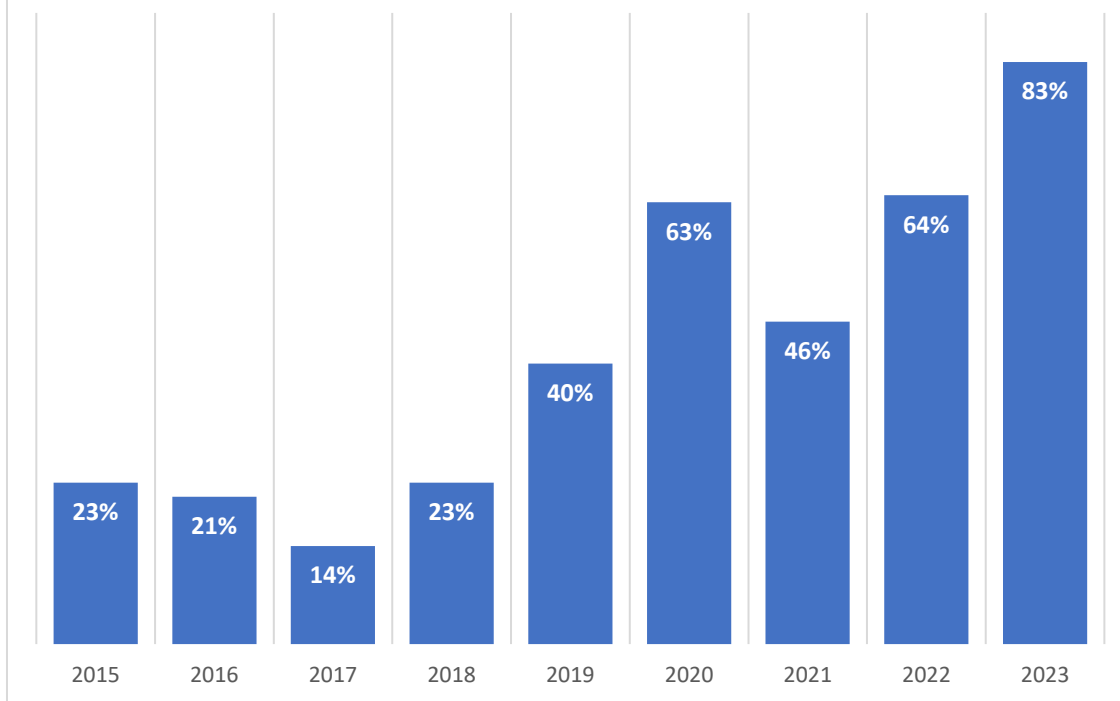
Grove taal in kinderboeken.

Vloeken in kinderboeken

PERCENTAGES KINDERBOEKEN MET GROVE TAAL 2015-2023

Conclusies van het onderzoek:

1. Dit jaar zijn er 12 boeken gelezen en gescreend. In 2 boeken zijn geen grove woorden gevonden. In 9 boeken staan enkele grove woorden of milde scheldwoorden. In slechts 1 boek staat veel grove taal. Dit boek heet "Patroon" van Marco Kunst.
2. In 8 van de 12 boeken komen in meer of mindere mate (bastaard)vloeken voor. Alleen in het boek van Marco Kunst komt de grove vloek GVD 2 keer voor.
3. Het boek "Patroon" van Marco Kunst springt er echt uit als het gaat om grof taalgebruik. Vooral het woord "fuck" wordt zeer vaak gebruikt. Zie ook bijlage 3.

Van de 12 boeken bevatten 10 boeken in meer of mindere mate grove taal. Dat komt overeen met ongeveer 83 %. Dit is een stijging als je het vergelijkt met vorig jaar maar daarbij moet men wel rekening houden met het feit dat er veel minder boeken zijn onderzocht. (12 dit jaar en 25 vorig jaar).

Dat heeft te maken met het feit dat er in 2023 geen bronzen griffels worden uitgereikt. Alleen zilveren griffels en een gouden griffel. Bij het onderzoek zijn een tweetal poëzie boeken meegenomen.

Winnaar gouden griffel: Misjka.

Volgens de lezer uit het lezersteam die dit boek heeft gelezen:
“Een leuk kinderboek, met weinig grove taal”.

NOS.nl:

Gouden Griffel voor Edward van de Vendel en Anoush Elman

De Gouden Griffel, de belangrijkste literatuurprijs voor kinderboeken, gaat dit jaar naar het boek *Misjka*, geschreven door Edward van de Vendel en Anoush Elman. Dat meldt boekenorganisatie CPNB. Het boek is gebaseerd op een waargebeurd verhaal over een gezin dat vanuit Afghanistan naar Nederland is gevlucht.

Dochter Roya vindt dat er in hun Nederlandse huis ook een huisdier thuishoort, en dat wordt een konijn met de naam Misjka. Het meisje vertelt al haar verhalen over de vlucht uit haar land. Maar op een dag is Miskja opeens verdwenen.

"Van de Vendel en Elman schetsen een ontroerend beeld, waarin de liefde van de gezinsleden voor elkaar én voor hun huisdier duidelijk voelbaar is", zegt de jury. "*Misjka* is een actueel en ontroerend familieverhaal, subliem en op pakkende wijze geschreven door Van de Vendel en Elman."

Het is voor het eerst dat Van de Vendel een Gouden Griffel wint. Wel kreeg hij al veertien keer een Zilveren Griffel. Elman, het pseudoniem van Ramin Kawous, kwam vanuit Afghanistan naar Nederland. Zijn verhalen vormden de basis voor *Misjka* en een ander boek dat hij samen met Van de Vendel schreef: *De gelukvinder*.

Bijlage 1: Boeken zonder grove taal.

Schildpad en ik.

Heksje Hazel.

Bijlage 2: Boeken met weinig grove taal:

In de volgende boeken komen weinig grove woorden of milde scheldwoorden voor:

Misjka.

Blz. 11: getver
Blz. 44: idioten

Pluk en Pluis:

Blz. 18: getsie
Blz. 21: ojee
Blz. 52: ojee
Blz. 137: getsie
Blz. 165: gatver
Blz. 172: klotekat

Rutger, Thomas en Paco. De tijdmachine.

Blz. 42: sufkoppen
Blz. 44: dwaas
Blz. 50: ach jee
Blz. 88: malle kattengek
Blz. 112: dit klimpartijtje is geen kattenpis
Blz. 144: wat bent u toch een ei

De kaarten van madame Petrova.

Blz. 6:	Jezusmina
Blz. 8:	donder, allemachtig, wijvenpraat
Blz. 29:	kont, stront
Blz. 76:	gut
Blz. 121:	gesodemieter
Blz. 128:	valse ratten (als scheldwoord)
Blz. 145:	gedonder
Blz. 155:	hemeltje
Blz. 156:	hemeltje
Blz. 184:	hemeltje
Blz. 196:	hemeltje
Blz. 225:	Godzijdank

Kinderen van het drijfzand

Blz. 66:	De God van de donder mag me neerslaan
Blz. 150:	God behoede ons

Applaus voor mijn vinger. Gedichtenbundel.

Blz. 94:	dubieus gedicht: "Wanneer woorden zich gedragen als jongens onder mekaar, komen gedichten zelden klaar".
Blz. 99:	het donker dondert onmiddellijk op
Blz. 119:	geen gedonder

Heel de wereld wordt wakker. Gedichtenbundel

Blz. 67, 112, 122, 123, 128, 137 150:	poep, kont, stront enz.
Blz. 329	verdomme

De zoon van de berentemmer.

Blz. 19	de engelen in de hemel
Blz. 22	gadje de merde (vloek?)
Blz. 30	rotzak
Blz. 31	klootzakken
Blz. 34	rotzakken
Blz. 35	andere kant van de hemel
Blz. 71	sukkels, klootzakken
Blz. 88	hemel!
Blz. 91	bedonderd
Blz. 98	rottent
Blz. 101	rottent
Blz. 102	rottent
Blz. 114	rotzak
Blz. 119	bitch
Blz. 131	sodemieter op
Blz. 132	pleur op
Blz. 160	opdonderen
Blz. 206	op hun donder geven
Blz. 219	sukkel
Blz. 232	die dikke zak (als scheldwoord)
Blz. 240	mijn god

Mus en kapitein Kwaadbaard en de Amorfe.

Dit boek bevat veel zelfbedachte scheldwoorden zoals op blz.19:
gore grotmarmotten

Blz. 32	in hemelsnaam
Blz. 51	goddelijk
Blz. 51	alsof er een engeltje over je tong heeft gepiest
Blz. 71	stuk doorgehaald flosdraad
Blz. 78	bloed-verziekend-tandjes-zwetend-heet
Blz. 93	stik in een strontvlieg
Blz. 104	gatver (2x)
Blz. 115	gloeierende graftakken
Blz. 116	Ze eten scheldvis. Scheldwoorden zijn vervangen door #####
Blz. 158	gitaargladiool
Blz. 162	wispelturige dekdweilen
Blz. 168	lege lintwormen
Blz. 182	kan me geen ene kraaienkont schelen
Blz. 205	kakkende kokkels
Blz. 237	takketandjes
Blz. 242	jullie zijn allemaal een stelletje ##### klappers
Blz. 248	ojee
Blz. 272	krijg de knokkelkoorts

Bijlage 3: Boek met veel grove taal:

Patroon

Blz. 10	kutverhaal
Blz. 11	infantiel, epische shit
Blz. 14	veel te schijterig, op mijn bek moest gaan
Blz. 18	ojee, fokking moeras
Blz. 20	fuckerdefuckerdefuck, achterlijk woord
Blz. 21	die kutkogel
Blz. 23	ze zaten niet in de shit
Blz. 24	what the fuck, geen ene fuck
Blz. 26	we zaten als 2 ouwe lullen, bullshit, slappe bullshit, fuck
Blz. 27	te ouwehoeren
Blz. 28	tering
Blz. 29	fikt als de tering
Blz. 30	shit, shit, shit
Blz. 31	rotmoffen
Blz. 33	kutding
Blz. 35	tering
Blz. 39	rotte shit
Blz. 41	voelde me te kut, geen slappe lul zou zijn, geen eikel
Blz. 48	fuck, fokking zinnetje
Blz. 53	tering lang
Blz. 55	beetje kloten, op z'n donder zou krijgen, fokking
Blz. 56	what the fuck
Blz. 57	godvergeten, fucking weird
Blz. 61	flikker toch op
Blz. 64	godverdomme, de fokking waarheid
Blz. 69	shit happens
Blz. 73	in de shit
Blz. 75	dat je niet moet kutten
Blz. 78	donder op

Blz. 79	godverdomme
Blz. 82	kutstoel
Blz. 84	titel van het hoofdstuk: go fuck yourself
Blz. 85	masturberen, go fuck yourself
Blz. 86	de masturbeer
Blz. 89	go fuck yourself
Blz. 93	voelde ik me extra kut
Blz. 104	klotehersentjes, shit
Blz. 108	auto's en shit
Blz. 109	en dat soort shit
Blz. 110	als een geschifte tijger
Blz. 112	shit happens
Blz. 113	hysterisch geouwehoer
Blz. 116	wietzakjes en volle condoms (geen grove taal maar past het in een kinderboek?)
Blz. 117	truttenhotel
Blz. 118	bloementrutjeshotel, een eikel, een vette hangbuik
Blz. 119	some shitty transport, gore uithoek
Blz. 120	godverlaten jungle, godgeklaagde
Blz. 122	speknek
Blz. 124	in elkaar gedonderd
Blz. 125	a fucking nightmare
Blz. 128	geen donder uit, zwaar kut
Blz. 139	de masturbeer, go fuck yourself
Blz. 141	zwaar klote, achterlijke veel te grote auto
Blz. 142	verrek
Blz. 144	fucking jarenzestiglamp, fucking jarenzestigtafeltje
Blz. 146	o shit
Blz. 147	achter je reet
Blz. 148	die slaplul
Blz. 149	die gore Mc Donalds
Blz. 154	he beat te shit out of me, de vuile fascist

Blz. 155 goddamn war, fucking marine, he poured all his shit
in me, al die shit zat in me

Blz. 156 bullshit

Blz. 157 planeet go fuck yourself

Blz. 158 holy shit, shit happens

Blz. 160 schaam me de tyfus, Godvergeten laf

Blz. 161 verdoemd

Blz. 169 asshole

Blz. 186 shit

Bijlage 4: Boeken met 1 of meer(bastaard)vloeken:

Misjka.

Blz. 11 getver

Pluk en Pluis.

Blz. 18 getsie

Blz. 21 ojee

Blz. 52 ojee

Blz. 137 getsie

Blz. 165 gatver

Rutger, Thomas en Paco.

Blz. 50 ach jee

De kaarten van madame Petrova.

Blz. 6 Jezusmina

Blz. 225 Godzijdank

Heel de wereld wordt wakker.

Blz. 329 verdomme

Patroon

Blz. 18	ojee
Blz. 57	godvergeten
Blz. 64	godverdomme
Blz. 79	godverdomme
Blz. 120	godverlaten, godgeklaagde
Blz. 155	goddamn
Blz. 160	godvergeten

De zoon van de berentemmer.

Blz. 240	mijn god
----------	----------

Mus en kapitein Kwaadbaard en de Amorfe.

Blz. 104	gatver (2x)
Blz. 248	ojee

Enkele gegevens:

Lezers in het lezersteam 2023:

Bertina Altelaar
Peep van Asselt
Adri Dijkstra
Corrie Meulenberg
Anja Tukker
Irma Tukker

Coördinator onderzoek:

Nicolien Koetsier, gastdocent Klassetaal basisonderwijs

Voorzitter en woordvoerder:

Kees van Dijk, directeur Bond tegen vloeken

Bond tegen vloeken
Landjuweel 46
3905 PH Veenendaal
0318-512002

www.bondtegenvloeken.nl

info@bondtegenvloeken.nl

www.klassetaal.nl

info@klassetaal.nl

Veenendaal, oktober 2023